

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste
Casella Centro 37

ali pa: via Geppa 17/III.

Izdaja: konsorcij Malega lista

MALI LIS

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

«Mali List» - C. C. Post.

Licejska knjižnica (Dr. P.)
Cenit lista 3 lire

Odg. urednik Ivan Hervatin

Male novice

Mali koledar.

Petek, 6. junija: Pavlina. Sobota, 7. junija: Robert. Nedelja, 8. junija: Binkosti. Ponedeljek, 9. junija: bink. ponedeljek, nezapovedan praznik. Torek, 10. junija: Margarita škotska. Sreda, 11. junija: Barnaba. Četrtek, 12. junija: Janez Fakundski.

Strahovita toča.

Iz Gorice so nam sporočili, da je padla v noči od ponedeljka na torek strahovita toča po vsej okolici. 10 minut je padala suha toča, debela kakor drobni orehi. Posamezna zrna so tehtala 10 dek, kakor so ugotovili peki, ki so bdeli. Ob šestih zjutraj je bil obcestni jarek iz Steverjana proti Gorici tako poln toče, da bi mestoma lahko naložil dva voza. Brici so živeli v rajskem rnanju, tako lepo je kazalo grozdje. Ravnotako je na Vipavskem in v vsej goriški okolici. V desetih minutah je bilo vse razdežano. Ljudstvo je do kosti presunjeno. Vlada naj bi pomagala. Pa kdo upa, ko je znano, da bi se trikrat pokrila škoda pri toči, ako bi se porabile v to svrhu one svote, ki jih je izdala deželna vlada za razne «feste». Kadar pridejo do vlaže kmetje in delavci in njih zastopniki, toče sicer ne bodo odpravili, pač pa bodo skrbeli, da se denar ne bo razmetaval, ampak da se bo porabljal v obče koristne svrhe.

Napad na kancelarja Serpla.

Avstrijski kancelar (min. predsednik) mons. Seipel se je v nedeljo 1. junija zvečer vrnil s vlakom na Dunaj z nekoga potovarja. Ko je na dunajskem južnem kolodvoru izstopil, je pristopil k njemu napadalec, ki se je vozil z njim v istem vlaku, in ga je ustrelil v prsi. Krogla je prodrla v česna pljuča. Kancelarja so v težkem stanju prepeljali v bolnišnico. Napadalec se piše Karel Javorek in je 29 let star. Takoj ko je ustrelil, so ljudje planili nanj, vendar je imel še čas, da je ustrelil tudi nase. Tudi sebe je težko ranil. Baje so našli pri njem list, kjer je imel napisano, da ni rad storil tega zločina, toda je bil po zrebu za to določen.

Poplave v Jugoslaviji.

Donava je koncem maja tako močno narasla kakor le malokdaj. Podrla je tudi razne nasipe in se razlivala po obširnih planjavah Bačke. Škoda cenijo skupno na 3 milijarde dinarjev. Raznega žita se bo pridelalo 8 tisoč vagonov manj, kakor bi se sicer. Državni zbor v Beogradu je sprejel predlog za podporo oškodovancem.

Devet let v Rusiji.

Iz kraja Svatošin, gubernije Kijev, se je po devetih letih zopet oglasil neki Fran Cuznar iz Podkorena na Kranjskem. Njegovo ime je že vklesano na spomeniku za padle in pogrešene vojake v rojstni vasi, on sam pa je še živ v Rusiji. Ne more pa domov, ker ga oblastva brez dokumentov ne pusta. Sedaj so mu sorodniki poslali potrebne listine.

Poincaré je sel.

Francoski ministerski predsednik Poincaré je odstopil 1. junija, kakor je že koj po volitvah napovedal, ker so zmagale nasprotno stranke. Bil je hud nacionalist.

Nov poveljnik.

Vojni minister je imenoval polkovnika Emilija Sterzi za poveljnika karabinijske legije v Trstu.

Velikanska eksplozija v Bukareštu

Vse hiše v Bukareštu pretresene.

Vojašnice pogorele. Kraljeva vila poškodovana.

V sredo, 28. maja je zadela Rumunijo silna nesreča. Tri kilometre od glavnega mesta Bukarešta in poldrug kilometer od kraljeve vile se je vnela zaloga municije v fortu Cotroceni. Izbruh je bil naravnost strahovit. Po Bukareštu so se stresle vse hiše, vrata in okna se se odpirala vsled sunka, vse šipe so šle na kosce. Mesto je zakril oblak dima, iz njega so padali kosci ruševin, ki jih je eksplozija dvignila kvisku. V fortu je zgorelo baje 1000 vagonov municije in 12 tisoč granat. Stražniki in delavci, ki so se nahajali v bližini, so obležali mrtvi. Eliznje vojašnice so napol podrite in zažgane, veliko vojakov ponesrečenih. Nedaleč od tam je stala neka dekliška sola, ki je tudi razdežana. Kraljeva vila Castrocti je zelo poškodovana. Strop nad kraljevimi sobami se je podrl. V villi sta se nahajali rumunska kraljeva družina in družina bivšega grškega kralja. Zbežati so mo-

rali z vso naglico iz vile in se podati v mesto v kraljevi grad.

Razburjenje med mestanstvom je bilo nepopisno. Vse je drlo na cesto proti vzhodni strani, da ubeži nadaljnim eksplozijam. V zmedu so se nekateri vedli kakor nori. V palači državnega zbora se je vršila seja, ki je takoj prenehala v zmešnjavi, ko se je streslo poslopje in popokala stekla. Tudi po vseh uradih je delo prenehalo. Telefon je bil prekinjen, ker se je tudi v osrednjem uradu podrl strop.

Vojaštvo je zaprlo dohode h kraju nesreče. Vse bližnje vasi so izpraznil. Kralj se je podal na kraj nesreče in se je bližal fortu. Vojni minister, ki ga je spremljal, ga je zadrževal in svaril. Komaj se je kralj umaknil za nekaj korakov, je na prejšnje mesto padla granata, ki bi ga bila gotovo usmrtila.

Škodo cenijo na dve milijardi lejev, kar je nekako 200 milijonov lir. Vendar ni natančneje dognana. Kako je do eksplozije prišlo, se tudi ne ve z gotovostjo. Neko poročilo trdi, da je ogenj zanel iskra iz lokomotive, drugi pa menijo, da je bilo zažgano namenoma.

«Naš colnič».

Kaj je to? Poskusite naročiti eno steklenko, pa boste videli. Vsak mladino-ljub in narodni delavec bi moral biti naročnik na to družinsko in društveno glasilo. Naroča se v Gorici, Riva Piazzetta 18 in stane letno 6 lir. Poleg krasnih pedagoških člankov prinaša «Colnič» jako važna navodila in formulacije za ustanovitev društev, prireditve itd.

Ta se jih je nabral.

Za 20 milijonov kron je oškodoval državo upravitelj poštnega urada Stefanovič v Čajnici v Bosni. Preko Čajniča se je vršil ves promet s Sandžakom in Črno goro. Na teh progah pa je vedno izginilo nebroj denarnih posiljatev. Ker se ni nikdar dala ugotoviti kakšna krivda, je država izginole vsote vedno poravnala, tako n. pr. pol milijona Din. Srbski centralni banke v Sarajevu. Enkrat je izginilo 5000 dolarjev, potem zopet 1 milijon Din, manjših zneskov pa je izginilo toliko, da znaša skupna vsota nad 20 milijonov kron. Zadnja tatvina v znesku 77 tisoč Din pa je vendarle prisilila sarajevsko policijo, da je začela zadevo resno preiskovati in rezultat preiskave je bil, da so zaprli kot krivca poštnega upravitelja Stefanoviča.

Grozovite skrbi našega poslanca.

Človek bi mislil, da spada sem usoda Kmetijske zadruga, izmenjava denarja privatnikov, znižanje davka na vino itd. Kaj se! Druge skrbi so bolj važne. Prijatelji gospoda poslanca dr. Wilfana so nam pripovedovali, kako je že cel mesec pred odhodom v Rim reševal vprašanje, ali naj nese s sabo frak ali ne. Ker se ni mogel odločiti, je moral o tem odložiti seja. Tudi to ni bilo dovolj. Pisal je dve pismi v Gorico svojemu kolegi, ki pa se mu je zdela zadeva tako smešna, da sploh ni dal odgovora. Ker pa je stvar zelo važna, je pisal g. doktor Wilfan v Bocen nemškemu poslancu. Ta ga je hotel primerno potegniti, kar se mu je tudi posrečilo. S Tirolskega je dospel dr. Wilfanu pretresljivi odgovor: «Naša poslanca ne moreta potovati v Rim s frakom, ker je bil enemu frak ukraden pred 12 dnevi». Potem se je ta velevažna zadeva končala.

Kaj je kapitalizem.

Trboveljska premogokopna družba bo za leto 1923 izplačala 50 odstotno dividendo. To se pravi, na vsakih 100 dinarjev založenega kapitala dobe kapitalisti za eno leto 50 dinarjev obresti. Delavce pa plačujejo strahno slabo in če hočejo strajkati, je brž vsa žandarmerija pokonci in jih gonijo po zapornih. Nacionalistično časopisje dela samo delavcem dolge pridige, kapitaliste pa zagovarja. Nacionalistične časopise vzdržuje namreč ravno tista skupina kapitalistov, ki ima tudi besedo pri trboveljski družbi. Tako drži vsa veriga trdno skupaj: jud — vlada — nacionalistično časopisje. Tako je tudi drugod v sedanjem svetu. To je kapitalizem.

Se je že začelo.

V nedeljo 1. junija so orjunci v Trbovli razkrivali svoj prapor. Pri tej nepotrebnosti je nastala prava vojska med fašisti in komunisti. Padali so strelji iz revolverjev in tudi bomba. Mrtvi so 4 komunisti in 3 fašisti. Stevilo težko ranjenih znaša 16. Oblasti zasledujejo in zapirajo komuniste, onih pa ne. Ta spopad je signal Svetozarja Pribičevića, ki je sedaj v vladi in bi rad postal Mussolini. Nacionalistično-kapitalistično časopisje zvrta vso krivdo na komuniste, pa bo resnica že kaj drugačna.

Največje letalo

na svetu je skoraj gotovo bombno letalo, ki ga je zgradil Walter H. Barling za ameriške vojne namene. Po sistemu je trokrilec in meri v širokosti 37 m, dolgo je 20 m, visoko pa 8 m. Njegovo veliko težo 20 ton so pri poskusnih poletih na letalskem prostoru Wilbur Wright pri Daytonu celo zvišali na 40 ton in v kljub tej teži je preletelo v eni uri 150 km. Goni ga šest motorjev. Popolnoma opremljeno se lahko letalo obdrži pri največji brzini 12 ur v zraku.

Turki se boje Mussolinija.

Turški časopisi pišejo, da zbira Italija vojne čete na Siciliji gotovo s tem namenom, da preko morja napade turške dežele. Italijanski poslanik je že parkrat tolažil Turke, da to nič ni, pa mu vseeno ne verjamejo.

MIHEC: Pojdiva v Rim pogledat zbornico državno.

JAKEC: Za boj vzemiva s sabo svoje kladvo slavno.

V službi centralistov.

Pred par tedni smo objavili dopis z Vipavskega, kjer so nas opozorili, naj pazimo, ali obstoji kakšna zveza med «Edinostjo» in centralističnim «Narodnim dnevnikom». Dejstvo je namreč, da je delala «Edinost» z reklamo silovito propagando za «Narodni dnevnik». Zda pa smo izvedeli iz absolutno gotovega vira, da imata «Edinost» in ljubljanski list pogodbo, v kateri stoji med drugim to, da bo «Edinost» prinasala brzojavne vesti o dogodkih v Jugoslaviji iz «Narodnega dnevnika». S tem je vse povedano.

Ven z denarjem!

Neki učitelj nam je poslal poročilo, v katerem piše tudi tole: «V nedeljo so bili v naši vasi tržaški izletniki, vsi edinjaši. V gostilni je prišlo tudi do pogovora o usodi Kmetijske zadruga. Tedaj je vzkliknil eden izmed Tržačanov: «Saj v skrajni sili bi že poravnali dolgove Kmetijske zadruga iz narodnega sklada, a te sile ne vidimo. Kaj bo, če plača vsak ud 72 lir, narodni sklad se porabi za bolj važne zadeve». Podpisani sporočam to, ker me zadeva v toliko tice, v kolikor je tudi moj oče član zadruga...» — Uredništvo: gospoda torej misli, da vprašanje zadruga ni tako važno, da bi se izplačalo, da bi tržaško vodstvo kaj žrtvovalo...

Auf biksi!

V rimskem zverinjaku, ki mu pravi jo tudi parlament, je prišlo do pretepa. Poslanec Giunta je v petek zavpil proti levici, kjer sedijo socialisti, republikanci, ljudovci in drugi: «Vi ste tolpa roparjev». Poslanca Amendola in Bencivenga, ki je tudi general, sta bila razjarjena — sta se vrgla proti desnici. Na enkrat je bilo sredi zbornice kakih 80 castivrednih poslancev, ki so se začeli prav posteno biksati, kar je trajalo pet minut. Bencivengo, ki je bil v roko ranjen, so spremili do zdravnika v parlamentu.

Ameriška smrt.

17.000 ljudi od avtomobilov povozenih! — Nowyorskki urad za nezgode javlja, da je bilo lani pri avtomobilskih nesrečah usmrčenih 15.700 oseb, 2000 več kakor leta 1922. Kjer so pa trčili avtomobili z vlaki skupaj, je bilo spet čez tisoč smrtnih nesreč, skupaj torej 17.000. Moramo pa povedati, da stevilo avtomobilov bolj raste, kakor se pa stevilo nesreč množi. Leta 1915. je prišlo na 10 tisoč avtomobilov 24 smrtnih slučajev, leta 1923. pa samo se 10.3. Več je nesreč na deželi, kakor v mestih, ljudstvo na deželi je še premalo poučeno. Od pvozenih je 32% otrok, torej okoli 5000.

Koncert.

Opozarjamo na koncert «Učiteljske zveze», ki se vrši na binkošno nedeljo ob 8 uri zvečer v Trstu.

V rimskem parlamentu

(Piše poslanec dr. Besednjak).

Odlučil sem se, da sporočim vtise, ki sem jih prejel na prvih sejah rimske zbornice. Vsek si lahko misli, da me je zanimalo videti od blizu, ki so v ljuti volilni borbi 6. aprila zmagali in sede sedaj v parlamentu. Ogledati sem si hotel vse politike, o katerih poroča dan na dan časopisje, slišati govornike, katere slavi italijanska javnost radi njihove duhovite besede. Kot politika me je pa seveda zanimalo najprej in v prvi vrsti nekaj drugega: spoznati sem hotel, kakšen je novi fašistovski parlament, kakšen duh ga preveva, kako vposteva manjšine, koliko kritike prenese itd. Motriti sem želel skratka težen, na katerem bom moral morda več let delovati kot zastopnik našega ljudstva.

Svoj sedež sem zavzel na levi, v bližini socialistov, komunistov in republikancev, bolj na desni so razvrščeni poslanci Ljudske stranke, na nasprotnem koncu zbornice vidis goste vrste fašistov in njihovih zaveznikov. Med njimi sedi tudi bivši ministrski predsednik Salandra, dočim je Giolitti na naši strani. Na naši strani sedi tudi skupina Nittija, med katero vzbuja pozornost krasna postava bivšega ministra Amendole, urednika «Monda», ki ima obraz rimskega cesarja. S svojega sedeža vidim prav razločno tudi Mussolinija, ki sedi nepremično in resno na vladni klopi sredi zbornice. Na levi in desni ima ob strani ministre, ki ga polnoštevilno spremljajo k sejam parlamenta. Sredi največjega krika in šuma je Mussolini miren, se skoro ne gane, njegov obraz je navidezno brezbrizen. Le v očeh in v gibljajih ust, vidis, da se sem in tja razburja, a se prav kmalu umiri in prične po navadi brati časopis.

«Jaz mu odrežem brado».

Prvi hrup je nastal na seji, ko se je predstavljal novi predsednik zbornice poslanec.

Nekateri fašisti so proti običajem parlamenta zasedli par sedežev na skrajni levi, tako da so bili pomешani med socialiste, komuniste in republikance. Čim se je socialist ali komunist oglasil, so fašisti začeli vpiti in zabavljati. Zato se vzdigne v sredo socialistični poslanec Modigliani, mož z zelo veliko in košato brado, ter protestira, da prihajajo fašisti, na leve klopi motit opozicijo. «Mi nismo tukaj — je rekel — da zato, da blebčemo, ampak se moramo med seboj posvetovati in dogovarjati, to pa je absolutno nemogoče, ako sede med nami ljudje, ki nas poslušajo in nadzorujejo».

Komaj je spregovoril te besede, se dvigne oglušujoče vpitje in tuljenje v fašistovskih vrstah. V trenutku je vsa zbornica po koncu. Jaz sedim 10 korakov od Modiglianija in vidim od blizu, kako se zaganjajo socialisti in republikanci proti fašistom na levi in jih pozivajo, naj gredo na sedeže svoje stranke. «Ne potrebujemo nadzorikov! Pojdite preč! Ne ropajte manjšinam

svobode! Vi ste plačani motilci!» — «Mi sedimo, kjer hočemo. Nihče nas ne bo gnal preč! Čakaj, Modiglianiju dam jaz brco! Jaz mu pa odrežem brado!»

Tako vpijejo eni in drugi, vidim ljudi, ki dvigajo pesti, reditelji tečejo na pomoč in so se vrgli med razgrete poslance, predsednik maha z zvoncem in vpije k redu, a nihče ga ne posluša. Mussolini sedi nepremično na vladni klopi in obrača svoje poglede proti levi. Ko se naveliča, vzame v roke časopis. Šele po par minutah se je polegel vihar in se je mogla seja nadaljevati.

Po seji si videl poslance, ki so se v gruclah razgovarjali o incidentu. Zanimivo jih je gledati, kako živahno mahajo z rokami in se vneležajo. Pravi južni značaj. Le Giolittija ne vidis nikdar, da bi se razgrel. Mirno korak gor in dol po dvorani «zguljenih korakov» in se dobrodušno smehlja v družbi znancev.

«Pojdite v Rusijo».

Drugi dan ob treh se nadaljuje seja. Ko stopim v zbornico in se približam svojemu sedežu, vidim, da so na klopih socialistov in komunistov še vedno pomешani fašisti. Prostor, kjer sedim, je torej zanimiv in zelo vroč. Kakor vse kaže, obeta tudi današnja seja zanimivih dogodiljav. In res, ni trajalo mnogo časa, ko je bila zopet vsa zbornica v ognju. Predsednik parlamenta je proslavil tvojdoma spomin nekaterih umrlih poslancev in tudi Mussolini je izrazil v imenu vlade svoje sozaljje. Tu se prikljubi k besedi komunist Gennari in predlaga, naj parlament počasti tudi spomin komunističnega kandidata Piccininija, ki je bil umorjen za časa volilne borbe. Mussolini obrne nevoljno svoj obraz proti levi, večinski poslanci začnejo ropotati in vpiti, skupina fašistov, ki sedi med socialisti in komunisti plane na noge in kriči na vse grlo: «Sram vas bodi! Govorite rajše o svojih morilcih! Vi niste vredni, da sedite tukaj. Pojdite v Rusijo! Vi ste politični morilci!».

«Naj naredi večina, kar hoče» — vpije v splošnem šumu komunist Gennari — «proletariat ne bo nikdar zabil umorjenega Piccininija!».

V zbornici nastane še večji krik, vidim fašiste in komuniste, ki se zaganjajo z dvignjenimi pestmi drug proti drugemu, obrazi so rdeči od razburjenosti, oči motne in izbuljene. Zopet tečejo nimo naših sedežev reditelji in mirijo sprte poslance. Po par minutah zavlada v zbornici mir, predlog Gennarija je seveda zavržen.

Janez Giolitti.

Nato se začne razprava o novem poslovniku parlamenta. Večina hoče skrajšati med drugim dolgotrajne govore, za interpelacije zahteva gotovo število podpisov, parlament naj ne ima več pravice, da se sam skliče k sejam itd. K besedi se oglasi kot poročevalec fašist Dino Grandi. Da bi ga boljše slišal, sem se spustil za par sedežev bolj

nizko in prišel slučajno v klop, kjer sedi po navadi Giolitti. Mladi poslanec Ljudske stranke Umberto Tupini me nepričakovano predstavi staremu, častitljivemu državniku. Nenadoma gledam v obraz možu, ki je vodil desetletja usodo Italije. Giolitti me dobrodušno pogleda in povpraša, iz kakšnega volilnega okrožja prihajam. Mu povem, da sem Slovenec in da se čudim, da je gospod predsednik še tako mlad in živahen. «Mlad? Saj jih imam že več kot osemdeset!» se zasmije Giolitti! Nikdar bi ne bil mislil, da more nad 80 leten mož biti pri tako polnih močeh. Predstavljal sem si ga kot tresočega, sključenega starčka, pa vidim, da ima živ in duhovit obraz ter visoko vzravnano postavó.

Denar vas drži pokonci!

Poročevalec Dino Grandi razvija že svoje razloge proti sedanjemu poslovniku in prehaja k napadu na ostale stranke. «Stari parlament je bil po krivdi starih strank v razsulu in z novim poslovnikom hočemo obnoviti ugled in disciplino zbornice».

Fašizem bo šele ustvaril pravo demokracijo. Stare stranke se razkrajajo vedno bolj in tako lahko trdimo, da je Italija danes brez strank. (Smeh in opazke na levi). Vasih vrst, gospodje nasprotniki, ne oživlja več nobeno navdušenje, nobena ideja». — Vase vrste — zavpije socialist Vella — oživlja denar! Komaj je spregovoril Vella te besede, ko se dvigne neznanški ropot in vik v zbornici. Fašisti, ki sede na levi, planejo na noge in pričnejo vpiti, socialisti in komunisti jim odgovarjajo, predsednik zveni brezuspešno. Nastal bi bil pretep, da niso pritekli na lice mesta reditelji in pomirili bojevitih poslancev.

Swobodno ljudstvo vas ne bo maralo!

Ko je končal Dino Grandi svoj govor, se oglasi k besedi socialistični govornik Arturo Labriola, katerega posluša po navadi vsa zbornica s pozornostjo, ker je duhovit mož. Edino takim govornikom je dovoljeno, da napadajo vlado, ne da bi bili pri vsaki besedi pretrgnani. Labriola je začel hvaliti fašizem, češ da ima veliko vzgojno vrednost. Kdor opazuje in proučuje fašizem, spozna namreč prav jasno, kako bi ne smelo biti na svetu. Italijansko ljudstvo se je naučilo šele sedaj ceniti in spoštovati prostost in sedaj šele ve, kaj je osebna in politična svoboda.

Fašistovski poslanec zavpije iz desnice: «Swobode morate biti prej vredni, morate si jo zaslužiti, ako jo hočete živati». — Si jo bomo zaslužili, gospod kolega — odgovori Labriola, «Italijansko ljudstvo do danes morda res ni bilo vredno svobode, toda kadar pride dan in postane ljudstvo vredno svoje svobode, tedaj gospodje z desnice vedite, da ljudstvo vas ne bo več maralo!» (Burno ploskanje na levi, divji krik in ropot v vsej zbornici. Fašisti se dvigajo).

Dino Grandi je rekel, da so stare stranke v razsulu. Trdim, da so demokracije in socialistične stranke na pohodu v vsem svetu. Volitve na Angliškem, v Franciji, na Danskem,

Finskem in celo v daljnem Japonskem so dokaz, da ideja demokracije in ljudske svobode napreduje in zmaga povsod, naš program, o katerem pravite, da je zastarel, je torej program bodočnosti.

Ko je Labriola končal, se je zgrnil nad zbornico pravi vihar. Levica je burno ploskala, fašisti so začeli ropotati in oglušujoče kričati, predsednik je mahal z zvoncem, a nihče se ni menil za njegovo bingljanje.

Ko se je parlament pomiril, je bil seveda novi poslovnik sprejet z veliko večino.

Tržaški solski konsorcij

nas ni razumel, kaj hočemo, dasiravno pišemo jasno. Od 30 učiteljev pri Sv. Jakubu je 27 korektnih, trije pa so skrajno nekorektni, ker vodijo krivično gonjo proti nam in našim pristajem. Gospod Čok je širil vesti, da smo mi proti slovenski soli, kar je neresnično, lažljivo.

Gospod Venturini pa vodi v Bregu in drugod krivično propagando proti nam. Eno leto smo trpeli, smo molčali; sedaj ne bomo več, ker je mera polna.

Binkostna veselica v Postojnski jami se vrši v nedeljo z vsem sijajem. Izven običajnega zaporedja (razne godbe, podzemeljska restavracija, posta itd.) bode proizvajal moški zbor v novi koncertni dvorani razne pevske točke. Bajne krasote Postojnske jame bode razsvetljevalo nad pol milijona sveč.

Ker je voznina znižana 40% za vse posebne in redne vlake, porabimo to ugodno priliko in pohitimo vsi v svetovnoznano Postojnsko jamo.

Veselica se vrši pri vsakem vremenu. Posebna vlaka odhajata iz Trsta ob 7.40 zjutraj in ob eni pop., z Občin ob 8.55, ozir. 2.10, iz Sezane ob 9.10, ozir. 2.25, iz Divače ob 9.35, ozir. 2.45, popol. iz Nabrezine ob 8.35, ozir. 1.40.

Umrli je mož.

V Rojanu je dne 29. maja umrl g. Fran Erzen, vpokojeni višji komisar finančne straže, star 67 let. Svoje otroke je lepo vzgojil in preskrbel: dr. Anton je bančni uradnik v Splitu, France je učitelj v Trstu, Zorka učiteljica v Zagorju na Krasu, Marica učiteljica v Štanjelu. Vrlemu možu blag spomin.

Ob tej priliki smo primorani grajati brezvestno početje, da se je v hiši, kjer je ležal mrlič, plesalo, čeprav so prizadeti prosili gospodarje plesa in orožnike, naj se to opusti.

Zakaj ima svet denar.

Bogati svet cení najbolj surovo igro boks. Surovi dedci se s pestmi bijejo, kdo bo poprej opešal in se udal, elegantni svet pa hodi zijati in delat velike stave na igralce. Posebno slaven boksar je Amerikanec Dempsey. Njemu to več nese kot vsako pošteno delo. Za šest predstav, ki so jih hoteli slikati za kinematograf (film), so dedcu obljubili milijon dolarjev. Ob drugi priliki je za borbo z nekim zamorskim bokсарjem zahteval 750.000 dolarjev. Poštenemu delavcu, ki z vsakdanjim delom služi kruh sebi in otročičem, pa tako štejejo grizljaje. To je poganstvo.

PODLISTEK

Navihan snubač.

«Kadar se ženi, ima hišo in malen, potem ima pa vsega po malem», je eden izmed ogromnega kupa pregovorov, na katerih je tako bogat slovenski jezik in ki so tako pristen izraz duhovitosti in dovtipnosti našega izvrstnega preprostega ljudstva. Kako resničen je zgoraj navedeni izrek: «Kadar se ženi ima hišo in malen, potlej pa vsega po malem.»

Mladenec, ki bi rad dobil izvoljenko svojega srca, pa se mu razni zadržki stavijo na pot, na vse načine dolbe in

vrta, kako bi se prikopal do zazeljnega cilja. Svojo ulogo prikriva kar se da, o dolgovi molči, kakor tat o kašči, svoje piclo premoženje bahato hvalisa in povzdiguje, kakor bi bil s samim Rothschildom v sorodu. Ko je zaroka sklenjena in poroka končana, pridejo na dan lazi in zvijače, mladi zakonček se pa zadovoljno smeje, da je tasta za večno zvodil na led in dobil nevesto, po kateri mu je koprnelo srce. S tako zvijačo vendar se ni nikoli nobeden vjel tasta, kakor se pripoveduje o zdravniku Ljubiču.

Zagledal se je bil v cvetoči obrazek hčerke bogatega trgovca Grošlja in Roziko dobiti za tovarišico pozemeljskega romanja je bila, vsak dan njegova prva in zadnja misel. Vedel je sicer, da ne

pojde prav gladko, ker je bil trgovec Grošelj zelo petičen mož in je vse na svetu razen groša cenil prav malo. Misliti je bilo tedaj že naprej, da bo trgovec nerad dal svojo hčer človeku, ki nima tisočakov pod palcem. Zaljubljeni Ljubič pa ni imel družega, kod navadne dohodke od svojih pacijentov. Poskusiti pa je hotel svojo srečo, naj še izide tako ali tako.

Imel je zvestega prijatelja Kljukca, ki je bil poln muh in zvijač in ga je že večkrat potegnjal iz zagate. Tega prosi, naj mu pomaga v tej reči in naj zanj snubi pri Grošlju. Kljukec je bil jezični doktor in prevečan, da nič takih. Precej se uda in obljubi storiti za Ljubiča vse, kar je bilo v njegovi moči. Naravnost jo ubere k trgovcu in mu razloži v pre-

lepih besedah srčno željo mladega zdravnika. Prvo vprašanje trgovčevó je bilo:

«Ima li Ljubič kaj premoženja?»

Kljukec pravi, da mu v tem trenutku ni natanko znano, da gre pa precej poizvedet in se bo vrnil s točnim poročilom.

Kljukec se v resnici oglasi pri zdravniku in pove, kako je opravil: prihodnji tist hoče najprej vedeti, koliko ima lastnega imetja. Ljubič potrtega sreča izjavi, da nima ničesar, razven dohodkov zdravniške prakse.

«Hm, hm, tisto je že križ», sepeče Kljukec sam pri sebi, zamisljen hodi po sobi gori in doli in sega v lase, kakor bi hotel izpuliti pametno misel iz glave.

Oderuhi in ljudska izobrazba

Nadaljujem razpravo o naših podeželskih oderutih. Kdor bo pisal zgodovino naših magnatov, bo moral posvetiti celo poglavje razmerju oderuhov do izobrazbe ljudstva.

V srednjem veku so gospodovali grofje ter vsja duhovščina (skofje). Drugi se niso zanimali za javno življenje. Kako naj bi se tudi bavil s takimi reči kmet, delavec, obrtnik, ki ni znal ne čitati ne pisati? On je delal od zore do mraka in se brigal za družino. Kar so mu «od zgoraj» naložili, to je izvršil. Nikdar ni vprašal, zakaj in kako, ali je prav ali neprav.

Novi časi.

V sredi minulega stoletja so se otvarjale šole. koncem stoletja je ni bilo občine v avstrijskem cesarstvu brez šole. V nekaj letih bo znal vsak človek pisati in brati. Kdor bere, ta tudi nekaj zna. Kdor nekaj zna, ta hoče vsaj imati besedo. Kmet in delavec, ki bere časopise in misli s svojo glavo, presoja vsako vlado, ali dela prav ali ne, pozna politične in gospodarske razmere ne le v lastni vasi, marveč tudi v deželi in državi. To dejstvo, da so se izobrazile najširše plasti naroda, ne more ostati brez vpliva na javno življenje. Kmet ali delavec ne zna sicer tako lepo napisati ali povedati kakor izsolan človek, toda on zadene pravo in je čuti kakor izobraženec. V mnogih deželah so se gospodje upirali razširjenju šol. Znano je, kako so gosposki poslanci v istrskem deželnem zboru več desetletij glasovali zoper ustanovitev vsake ljudske šole, češ kdo bo pa kozle pasel, če bodo vsi znali pisati?

Pri nas na deželi.

Od l. 1850 do vojne so absolutno gospodovali vaški magnati. Da so držali ljudstvo na udi, so se posluževali različnih načinov. Med temi je bil tudi ta, da so bili nasprotniki načrta, da bi iz dotične vasi obiskoval visoke šole kdo drugi razen sinov iz magnatske hiše. Kdor primerja občine, ki so bile pod gospodstvom magnata, z občinami, kjer ni bilo magnata ali pa kjer magnat ni imel take moči, bo takoj tole ugotovil: vasi pod magnatovo komando so dale malo ali nič izobražencev, vasi s prostim ljudstvom so dale mnogo izobražencev. Jaz sem se pečal s tem zanimivim vprašanjem par let, zbiral podatke, pričel in vse dokazuje, da odgovarja moja trditve resnici. Magnat je znal doseči svoj namen. Šlo je ali zlepa, ali zgrda. V vsaki vasi je nekaj darovitih otrok. Če je čul magnat, da obhaja očeta ali mater dotičnih otrok misel, kako bi otroka poslali v šole, je takoj šel magnat na delo. V tej hiši je rekel: «Sem poizvedoval v Trstu, v Gorici, v Ljubljani, pa za letos ni nič, poskusimo k letu». Tako je znal za enkrat zadržati starše, drugo leto pa je že prišlo kaj vmes... V drugi hiši je dejal: «Franca, kaj res misliš dati Pepota v šole? Saj bi bilo res dobro, bubec je talentiran. Pa si pomislite, koliko stane? 18 goldinarjev na mesec, 200 goldinarjev na leto, pa še obleke, bukve in drugo. Ja, draga Francka, tvoj grunt ne nese toli-

ko, v petih letih boš ob premoženje». Magnat je skoro vselej uspel. Ni uspel tam, koder je bil duhovnik ali učitelj samostojnih misli in je znal poskrbeti, da so dečka sprejeli v kak zavod v mestu za znižano ceno.

Zakaj so magnati tako delali?

Jasno kot beli dan! Samo ena hiša v vasi mora biti imenitna, samo iz te morajo študirati ljudje. Ako bi študirali tudi sosede, bi slava in moč magnata pesala, pa tudi tisti, ki bi študi-

Zadeva Kmetijske zadruge

Kdo je lagal?

«Mali list» je trdil, da so se «Edinost» in «Novice» bale objaviti poročilo o občnem zboru Kmetijske zadruge, ker jim je Slavik prepovedal o tem pisati. Na to našo trditev so «Novice» odvrnile, da so neodvisne in da nimajo nič opraviti z dr. Slavikom. Pa je nasprotno res in za dokaz naj sledi tukaj izvleček pisma dr. Godine, ki ga je pisal dne 23. aprila Josipu Trampušu v Branico. V tem pismu stoji:

«2. Prepis zapisnika občnega zbora 13. t. m. je bil odposlan v svrhu objave v celoti «Edinosti», «Novicam» in «Malem listu». Od teh je podal samo «Mali list» pomanjkljivo in površno poročilo in tam označena zgruba je le pomota, ter se najbrže nanaša na bilanco likv. odbora v juliju 1923. «Edinost» in «Novice» niso hotele na protest dr. Slavika ničesar objaviti o občnem zboru, bom že s svoje strani ukrenil potrebno, da se to razčisti. Dr. Slavik pravi namreč, da bi poročilo o občnem zboru naletelo na nezadovoljnost pri gotovih krogih».

Tako stoji v pismu dr. Godine, ki ni noben malolistar, ampak pove resnico naravnost. Prepis pisma imamo v našem uredništvu shranjen.

Kmetov žep ali skupni sklad?

Gotovo je, da bo nekdo moral plačati. Vprašanje je le to: kdo naj plača? Ali naj se naprti ogromno breme kmetom ali pa naj se malce zrahlja blagajna Narodnega sklada.

«Novice» in «Edinost» hočeta po vsej sili, da plačajo kmetje. Tako se je tudi dr. Wilfan izrazil napram dr. Besednjaku. Mi pa pravimo, naj se plača zgruba iz Narodnega sklada. Zakaj? Ako bi šlo za žep gospode, bi bilo vprašanje že davno rešeno in Narodni sklad bi se dobršno odprl. Ker pa gospoda nima mnogo smisla za gospodarske potrebe malega človeka, si ne beli glave. Mi pa smo prepričani o tem: narod se ne bo rešil ako ne bo gospodarstvo trden. Gospodarsko zaslužjen narod zapade gospodarski smrti.

Naš poziv

Velja dr. Wilfanu kot predsedniku Narodnega sklada. Gospod doktor naj se čimprej odloži in naj izreče kar besedo. Ako pa tega noče, potem naj prepusti tisto mesto komu drugemu, ki bo imel več smisla za gospodarske zadeve in ki se ne bo premisljal, ko bo treba odšteti vsoto, ki je potrebna za kritje.

pa vam bo skrivnost razkril na dan poroke.»

Trgovec privoli v ženitev. Imel je več hčera in si mislil: Ženi sinove kadar hočeš, hčere pa, kadar moreš. Vedel je tudi, da je Ljubič izvrsten zdravnik in Roziki jako všeč.

Ljubiča je ta novica tako iznenadila, da je skoraj vznak padel, ko je slišal iz prijateljevih ust neizmerno srečo.

Čez mesec dni se je vršila poroka. Stvar je bila imenitna in Kljukec je plesal, da se je kar kadilo, tako je bil vesel svojega uspeha.

Še med svatbo vzame tast svojega zeta pod pazduho, ga pelje v stransko sobico in praša po skrivnostnem zakladu. Ljubič obledi in molči nekaj časa,

bi znali vaščanom oči odpreti... Zato je bila politika magnatov čisto naravna. Seveda je bila to politika sebičnosti, egoizma; bila je to protislovenska, protinarodna politika. Kajti v interesu našega naroda je bilo in je, da bi čim več darovitih sinov šlo na visoke šole.

In ti magnati so bili in so stebri tržške narodne klike. Ker pa predstavljajo ti stebri na deželi tržško «Edinost», je umljivo in čisto logično, da moramo tako politiko označevati kot škodljivo za naš narod. O tem bomo še razpravljali.

(Virgillij Šeek).

Narodni sklad.

«Novice» so pisale, da je znašal Narodni sklad 60.000 lir. To je laž. To razvidite tudi iz istih «Novic», ki pišejo, da je dr. Wilfan že dovolil dar 150.000 lir. Vrhutega vemo, da smo lani zbrali za šolsko društvo okrog 600.000 lir, ki se zajemljejo tudi iz Narodnega sklada. Ne farhajte torej ljudstva s 60.000. Podpora ali nepodpora je odvisna od volje Wilfanove. Če on reče: ne, ne bo podpore! Tako je in nič drugače.

IZJAVA.

Prejeli smo: «Novice» so mi natvorile celo vrsto grehov, ki jih nimam. Med drugimi reči mi očitajo, da sem spremljal urade Kmetijske zadruge v uredništvu in upravo «Malega lista». Izjavljam svečano in očitno, da je to podla laž, o čemur bi se «resnicoljubne» «Novice» lahko prepričale. Uprava in uredništvo sta imela svoj sedež v ulici Raffineria 7, II nadstropje, ne pa v prostorih zadruge. Pozivljam pisca nesramnih napadov, da se podpiše s polnim imenom, izjavljam pa že naprej, da ga bom tudi potem imenoval podlega obrekovalca.

Josip Rustja.

Najstarejši škof na svetu

je msgr. Francis Redwood, nadškof v Wellingtonu na Novi Zelandiji, ki je bil pred 50 leti posvečen za škofa. Rojen je bil 8. aprila 1839. v Staffordu na Angleškem in so ga starši, sele tri leta starega, vzeli s seboj v Zelandijo, kamor so se izselili. Za duhovnika je bil posvečen leta 1865., za škofa pa 1875. Takrat je bil star 35 let in je bil najmlajši izmed vseh takratnih škofov na svetu: danes pa je najstarejši.

Orlovski stadion v Ljubljani.

Najvelikopoteznejša akcija, ki je potegnila nase pozornost vsega slovenskega naroda, je gotovo, gradnja orlovskega stadiona v Ljubljani. Ob V. katoliškem shodu, ko se je takorekoč v potu obraza prostovoljnih delavcev (veliko inteligence) mogel pripraviti vsaj zasilni prostor za nastop 2000 telovadcev in do 50.000 gledalcev, je moral vsak udeleženec sprevideti, da je to smela, a tudi praktična poteza zgraditi v Ljubljani stalno telovadišče, kjer se bodo prirejale najznamenitejše in najboljše prireditve telovadnega, športnega značaja itd.

Razgled po velikih evropskih mestih,

potem pa brez ovinkov razkrije doktorjevo zvižajo.

Grošelj je bil prvi hip srđit, da nikoli tega, toda vprico toliko gostov se ni upal pokazati nejevolje. Scasoma pa se mu je kri ohladila in potolazil se je popolnoma, ko je videl, da se poročena ljubita in Ljubič zaradi svoje spretnosti in značajnosti vziva splošno spoštovanje. Rekel je: «Saj sem vedel, prav pravi stari Kranjec: zet zna vzeti, ne pa dati.»

Tri vprašanja!

Ali pošiljate krajevne novice v Mali list?
Ali nabirate naročnike za Mali list?
Ali inserirate v Malem listu?

Berlin, Pariz, nam kaže razmah telovadbe in športa predvsem v njihovih stadionih, kjer je edino mogoče razviti vse panoge telovadbe in prirejati telovadne nastope in tekme. Orlovska organizacija se je tehnično že tako povzpela, da je stalen stadion nujna zahteva.

Devinske težave.

Prebivalstvo v Devinu živi od ribolova. Zdaj jim pa gospoda dela velike težave. Prepovedali so voziti ribe v Trst in drugim na potniških vlakih. Železnisko osebje zmaja z rameni, češ da je tak ukaz od višjih. Kako pa naj ubogi ribiči spravijo ribe naprej? Parnikov ali avtomobilov nimajo. Narejena je bila pritožba na železnisko ravnateljstvo, da se ona prepoved ukine.

NAŠA POŠTA.

Dunajska krona. Ceno dunajske (avstrijske) krone je treba čitati tako, da 10 tisoč kron stane približno 3 lir 20 stototisoč kron 32 lir, milijon kron 320 lir.

Opozarjamo naročnike in trgovce da dosedanji čeki veljajo samo še do 10. t. m., zato naj jih do takrat porabijo. Od 10. dalje pridejo v rabo novi čeki.

NAZNANILO

Podpisana naznanjata slav. občinstvu, da sta ODPRLA DNE 12. t. m. v GORICI, via GARIBALDI št. 20 (prej v. Teatro) I. nadstropje

pravno pisarno

v administrativnih, nespornih, izvršilnih zadevah in onih tističih se vojnih škod in posredovanja dobave posojil.

Vinko Čuk,

bivši ravnatelj zemlj. knjige v Gorici

Anton Trampuž,

bivši sodni oficijal pri okrožni sodnici.

ADRIA-ČEVVLJI

Izdelek Čevljarske zadruge v Mirnu

Prodajalna Čevljarske-Zadruge v Mirnu

Gorica, Corso Verdi 32 — Trst, Via dei Rettori 1, ter komisijske zaloge po celi JULIJSKI BENEČIJI so založene z

ADRIA-SANDALI

letošnjega izboljšane izdelka.

Zobozdravniški ambulatorij

Zobotehnik

M. Godina

Via Genova št. 13 prvo nad.

TRST

od 9-1, od 3-7

— ob nedeljah od 10-12 —

Zobozdravnik

dr. Lojz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in za zobeh s prejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria)

od 9-12 in od 3-5.

Kmalu se mu razvedri lice, tleskne z rokami in vesel vzklikne: «Jo že imam; duša, šlo bo, — da, na ta način bo šlo. Ali bi si ti pustil nos odrezati za sto tisoč kron?»

«Ali se ti je v glavi zmešalo? Za ves svet ne!»

«Potemtakem upam, da se ti bo želja izpolnila. Častitam srečnemu zenimu in povabim se na svatbo.»

Še tisti dan obiše Kljukec bogatega trgovca in mu razodene, da Ljubič sicer nima gotovine, pač pa hrani dragocenost, ki je nima za 100.000 na prodaj.

«Kaj utegne to biti?» radovedno Grošelj povprašuje.

«Tega noče pred časom razodeti, pač

GOSPODARSTVO

Dolgovi istrskih občin.

Vseh občin v Istri, ki imajo stalne, konsolidirane dolgove, je nastetih 41. Svota teh dolgov pa je izračunana na 17 milijonov in pol. Vračunani pa niso viseči dolgovi, ki so navadno še večji, ampak le stalni. Tukaj navedemo le nekatere občine in njihove svote v okroglih tisočih:

Veprinac 94.000, Bistrica 120.000, Buje 43.000, Koper 1.584.000, Podgrad 9.000, Hernelje 38.000, Griznjani 15.000, Izola 62.000, Lovran 410.000, Marezige 55.000, Motovun 10.000, Mosčenice 61.000, Pomjan 19.000, Buzet 93.000, Piran 500.000, Pazin 89.000, Pola 7.904.000, Oprtalj 159.000, Roč 73.000, Umag 133.000, Črni vrh (Verteneglio) 58.000, Dekani 92.000, Volosko-Opatija 2.413.000, Matulje 106 tisoč.

Te številke vpijejo, kako slabo je v Istri. 17 milijonov naj ubogo istrsko ljudstvo odplačuje v teh slabih letih, ko so skoraj vsi zaslužki proč. Narejen je bil predlog, da se ti dolgovj prenesejo za vsako občino od raznih upnikov, ki v posameznih slučajih zahtevajo obresti po 8 in 9 od sto, skupno na «Istrski zavod za občinska posojila» po 2½ od sto in odplačljivo z amortizacijo v 50 letih. Drugi predlog je bil, naj bi večino dolgov odplačala državna «Hranilnica in posojilnica v Rimu» in dala občinam posojilo po 3 od sto za 50 let. Bomo videli kaj bo iz teh predlogov.

O priliki prinesemo še drugih števil.

Rudarstvo v Sloveniji.

V l. 1923 je znašala vrednost rudarske proizvodnje v Sloveniji 442 milijonov dinarjev. Ako se prišteje še vrednost proizvodnje topilnic, znaša celotna vrednost 568 milijonov dinarjev. Čisto vrednost pa dobimo, če se odšteje še vrednost porabljenih surovin. Tako dobimo svoto 461 milijonov, torej malone pol milijarde dinarjev. V zlati vrednosti je to 25 milijonov. Pred vojsko se je cenila ista proizvodnja samo na 18 milijonov zlate vrednosti. Torej je Slovenija napredovala v rudarstvu za letnih 7 milijonov zlate vrednosti.

V zgoraj računani proizvodnji ima prvo mesto premog. V celi Sloveniji je vsega skupaj 52 malih in velikih premogovnikov, v katerih se koplje rjavi premog in lignit; od teh jih je bilo v delu pa le 39. Lignita se je nakopalo v l. 1923 nad 200 tisoč ton, rjavega premoga pa 1 milijon 700 tisoč ton.

Slovenija je dosedaj v rudarstvu prva dežela v Jugoslaviji. Kadar pa se bo začelo v Bosni bolj na veliko, potem bo gospodarila Bosna, ki ima veliko več naravnih zakladov.

Čiščenje trt

se mora izvršiti predno grozdje cvete. V nasprotnem slučaju je zarod preveč skrit in se rad osuje. Nič ne škodi, če odtržemo blizu zaroda ta ali oni list, ki jemlje preveč zraka in svetlobe. Preveč listja seveda ne smemo odtrgati, ker bi s tem trta močno oslabela. Z listjem nabira namreč redilne snovi in brez listja se tudi zarod ne bi mogel razviti. Nekatere trte zahtevajo ob cvetu več zraku nego druge. Posebno občutljiva je pri tem modra frankulja.

Murvin kapar,

je bela ščitasta živalica ki ugonobi polagoma murvo, na katero se vsede. Od kaparja napadeno drevo izgleda, kakor bi bilo z apnom pobeljeno. Zato je treba paziti da se ta škodljivec ne širi, ker napada tudi nekatere druga drevesa.

Za pokončavanje tega mrčesa se priporoča tobačni ekstrakt. Naredi naj se mešanica sestavljena iz 300 gr. sode, 50 gr. tega izvlečka in 50 gr. petroleja ter naj se še dolije 5 l. vode. Imenovana zmes naj se naredi na ta način, da se

raztopi najprej soda, zatem izvleček in petrolej. Nato naj se doliva vode, dokler ne doseže 5 l. S to zmesjo naj se potem drevo izpira s krtačo na napadenih mestih. —i.

Sladkorni trg. — Poročali smo že, da se za sladkor pričakuje dobra letina. Celo Italija se pripravlja, da bo še od lanskega pridelka prodala 1000 vagonov sladkorja. Na svetovnem trgu je zato trgovina mrtva, cene gredo počasi se navzdol. Cene v Trstu prosto na postaji so za 1000 kg sladkorja v kockah 26 funtov, za 1000 kg češkega kristala (drobnega) pa 24 funtov. Ker je angleški funt približno 100 lir, je torej v veletrštvu kg sladkorja 2.40 do 2.60.

Kaj nam z dežele pišejo

Zgoniška stvar.

Ze nekaj časa objavlja «Mali list» razne dopise iz zgoniške občine, ki govore o sedanjih tamosnjih občinskih razmerah in zadevah. Vsebina njihova je večinoma le krajevne pomena in podpisani se ne bi oglasili s temi vrsticami, ako se ne bi že dva dopisa posredno dotikala njegove osebe, oziroma pravilnejše njegovega delovanja, za katero je bil odgovoren kot gerent zgoniške občine.

V nekem dopisu iz Saleza pravi dopisnik «republikanec», da je sedanjí župan gospod Ivan Gruden dobil od prejšnjega obč. upravitelja 8.000 L. preostanka v občinski blagajni. V zadnjem «Malem listu» z dne 30. maja t. l. pa mu g. župan Ivan Gruden odgovarja in daje občinstvu na vpogled zapisnik z dne 22. septembra 1919., ki dokazuje, da ni prejel ob prevzetju občinske uprave 8.000 L. pač pa 801 L 57 st. (reci: osemstoeno liro in 57 stot.).

Zadeva je važna za vse zgoniške občinarje, ker se tiče njihovega — občinskega premoženja in sem mnenja, da imajo pravico biti najnataneje poučeni in obveščeni o vsakorabnem občinskem denarnem stanju, saj se tiče njihove skupne lastnine — njihovih žuljev.

Štejem si zato v dolžnost, da prizadevno obvestim, da trditve gosp. «republikanca» je pretirana, istotako pa je tudi po gospodu županu podana svota mnogo prenzika.

Čudno se mi zdi, zakaj se ne bi navedlo pravilno svoto, ves preostanek, ko je tako lahko dognati iz obč. računov. S takim postopanjem se le zavaja občinarje. Upam, da se bo popravila pomota in navedel prihodnji pravilen znesek.

Sežana, 31. maja 1924.

Anton Baša,

bivši upravitelj zgoniške občine

Iz BOLJUNCA.

V Zavljah, kjer so aeroplani, imajo tudi Boljuncani svoje travnike. Za odškodnino dobe le malenkostno svoto od vojske uprave. Zato bi se spodobilo, da bi smeli vsak na svojem kositi, kar se kositi da. Pa sta dva občana toliko časa vrtala in stikala, da sta sama dobila vso košnjo v roke za prav nizko ceno; potem sta pa ljudem ponudila, naj od njih dveh kupijo košnjo vsak na svojem. Ljudje so razburjeni in se nočejo pogajati; mlo se jim vidi, ko na njihovi lasti kose drugi za smešno ceno, marsikateri pa mora potem seno kupovati. Ali se ne bi dalo to drugače urediti?

Iz ŠAPJAN.

Redko se oglašamo, toda razmere nas silijo, da se moramo tudi mi pritoževati. Naš sinjor maestro Leonardo je dobil sebi enakega in zvestega pajdasa, ki je bil baje že izgnan z Reke radi svojega vedenja. Ta je pokazal, svojo

Radovedni smo kdaj se bo znižanje cen poznalo v naši domači «botegi».

Velesejm v Zagrebu. — Na pomladanskem velesejmu v Zagrebu je bilo sklenjenih kupcij za 181 milijonov dinarjev. Je sicer velika svota, vendar manjša kakor lansko leto. Iz tujine je največ sejmarjev prislo s Francoskega.

Po čem je lira?

Dne 4. junija si dal ali dobil:

za 100 dinarjev — 27.80 L.

za 100 č. kron — 67.25 L.

za 100 fr. frankov 117.50 L.

za 100 avstr. kron — 3.20 st.

za 1 dolar — 22.85 L.

za 1 funt — 99.15 L.

S KRASA.

Kje je tiček? Kje je? Kam je sel? Kdo ve? Kje je skrit? Kdo? Šjor Scopi namreč, bivši velesnoper, terorist, pod katerim so se tresli Kraševci, zlasti od Nabrezine do Komna. Vojna odškodnina, kraski vodovod in slične zadeve so povzročile, da je izginil. Sodnija marsikatero kliče, tudi Scopi; pa sodnik poje: «Vsi so prihajali, Scopi ni!» Scopi ni, vojne odškodnine tudi ni. Eni pravijo, da je šel na počitnice, drugi pa, da je bolan in da je v bolnišnici, kjer mu zdravijo kurje oko na prstu leve noge. Scopi je odšel s specialnimi prokurami, kmetje pa imajo bridko skušnjo, koliko jih je koštala Škopijada.

Stab. Tip. S. Spazzal, via Commerciale 8.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvorčka Gastone Dolinar, Trst — via Ugo Polonio 5.

OVČARSKI pes: lisaste dlake, visok, star 3 leta in izboren hišni čuvaj se radi neugodnih razmer takoj prodaja. Več se poizve pri lastniku. Cena po dogovoru.

VINCENC GRMEK
Kobjeglava 29 p. Štanjel

ČILSKI SOLITER, KOSE «MERKUR» od L. 12.— dalje, jesensko repo in druga semena, cement itd. dobite pri tvrdki D. Bolonić & Co., Trieste, Refineria šte. 4.

Kmetijsko trgevsko društvo
D. BOLONIĆ & Co.

D. A. Grusovin

v Gorici: Piazza Vittoria

(Travnik) v hiši Paternoli 21

Specijalist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.

Sprejema od 9-12 in od 3-7 pop.

Čevljarnica FORCESSIN

Je najboljša zaloga z dobrim blagom.

Trst, via Caprin 5 pri Sv. Jakobu
podružnica via Udine 2.

Poskušnja velja!

Toni: No, Pepi, ali si poskusil pri Forcessinu?
Pepi: Prijatelj, Bog Ti daj zdravje. Prav zadovoljen sem, jaz, žena in otroci. Kamorkoli pojdem, vselej bom priporočil Forcessina.

Čevljarnica FORCESSIN

Zobotehnični ambulatorij

TRST, Via Settefontane št. 6, I nad.

odprt vsak dan od 8.—18. in od 15.—19. Izvršujejo se hitro in točno vsa dela z zlatom kakor tudi zobnice s kavčukom. Slovencem 10% popusta kakor tudi plačilo na obroke. Delo zjamčeno.

EGIDIJ SCHIFFLIN, koneesijonirani zobotehnik.